

PESTHIDEGRŐTI
WALDORF
ISKOLA

ÚJSÁG

Szeptemberi

Az iskolánk lezárta a 18. tanévét. Ez a kor Magyarországon a nagykorúság kezdete is. Közel másfél évtized alatt az alakuló és épülő iskolánk több korszakot, egymást váltó időszakot élt meg. E közben folyamatos változás kísérte a pedagógiai munkánkat és a közösségünk életét is. Kereszünk a saját utunkat, stílusunkat, a világhoz és a gyerekekhez való viszonyunkat. Igyekezünk a saját alapvetéseink szerint tanítani, de egyúttal a Waldorf-pedagógia és a közoktatás közös pontjait is meg kellett találnunk.

Ha visszatekintünk a kezdetekig, az eddig bejárt korszakok jól kirajzolódnak. Az alapítás pionír fázisát, amikor mindenkit lelkesedéssel töltöttek el a kezdeti évek, lassan az intézményesülés időszakosa váltotta fel. Az iskola intézményként, egy körülhatárolható szervezeti struktúrában kezdett működni, miközben nagyságánál fogva – természetes módon – egyúttal személytelebbe is vált. A kiépülés szakasza volt ez. Megalakult a felsőtagozat, majd az osztályok eljutottak a diploma-előadásokig és az érettségig. Ez a fejlődési szakasz is lezárult; és tudtuk, hogy az ország és Közép-Kelet-Európa első Waldorf-iskolájaként felelősséggel tartozunk az egész magyarországi Waldorf-mozgalom iránt is. Elkezdődött a kifelé fordulás időszaka. Az iskolánk jelenleg is ebben az életszakaszban van. A legfontosabb teendőnk, hogy ezalatt az időszak alatt a helyes párbeszéd formáit minden irányba megtaláljuk és gyakoroljuk.

Egy tartalmas, a tanári-, szülői- és diákközösség által szerkesztett, az iskola életéhez kapcsolódó havi lap megjelenését tervezzük az idei tanévtől. Az *Iskolai élet* folyamatos bemutatása mellett *Nevelési kérdésekről* alkotott gondolatokat, véleményeket szeretnénk rendszeresen közzé tenni. Versekkel, irodalmi szövegekkel kívánunk egy külön rovatban az *Ünnepeink*hez is kapcsolódni. A szülők, tanárok munkáinak, – a kulturális- és közélet, a művészetek és a tudomány területén elért – kutatási eredményeinek bemutatása a *Környezetünk*ről elnevezésű rovatban fog megjelenni. Az aktuális témákhoz és korkérdésekhez kapcsolódóan szeretnénk beszélgetéseket is lejegyezni. A lapban *Gyereksarok* címmel, rövid játékokat feladványokat állítunk össze a gyerekek részére. A *Tallózó* rovatban iskolai eseményekről, ünnepekről, évfordulókról számolunk be. Az újság rendszeresen tartalmaz *Rendezvényt*naplót, és *Aktuális információkat*. Emellett *Apróhirdetése*ikkel és *Fizetett hirdetése*ikkel szeretnénk praktikusabbá és színesebbé tenni a lapot.

A megújulás az élet velejárója, természetes folyamata. Az iskolánk életében is szükség van ezekre az erőkre, hiszen csak az az iskola tud hiteles maradni, amelyik képes a változásra.

Ezekkel a gondolatokkal és tervekkel indítjuk útnak *Az Újság* 1. évfolyamának első, Mihály napi számát. A lapunk továbbformálása érdekében szükségünk van az észrevételeitekre, visszajelzéseitekre, amelyeket az ujsg@hidegkut.waldorf.hu e-mail címre várjuk!

A szerkesztőség nevében kellemes és tartalmas olvasást kíván: *Kulcsár Gábor*

MIHÁLY NAP

Rudolf Steiner – Mihály imagináció

... Ma az ember tulajdonképpen csak hiszi, hogy együtt él a természettel, amikor a rügyező, sarjadó, növekvő, csírázó étellel él. A valóság az, hogy a mai embernek több érzéke van, ha nem is tud belemenni, nem is tudja átélni a sarjadó, növekvő életet, de mégis ennek a sarjadó, növekvő életnek az átéléséhez több képessége van, mint az elhaló, elmúló élet átéléséhez, amikor közeledik az ősz.

De tulajdonképpen csak akkor érdemeljük meg, hogy a sarjadó, növekvő, csírázó étellel együtt élhessünk, ha együtt tudunk élni a nyár múlásával, amikor jön az ősz, ha ebben az időben együtt tudunk élni a hervadó, elmúló, elhaló étellel is, amely az ősszel együtt jár. És ha a nyár derekán mintegy kozmikus éberalvásban kimegyünk az elemi lényekkel együtt abba a régióba, ahol a bolygóvilág előbb ott kint van, de aztán lelkünk belsejében is kifejti a maga hatását, akkor tulajdonképpen le kell szállnunk a téli időben a tél fagyos világa alá, a tél hótakarója alá is a Föld mélyének titkaihoz, és végig kell élnünk a természettel a maga elhaló, elmúló útját, amikor kezdődik az ősz.

De ezt csak akkor tudja az ember, ha az elhaló életet ugyanúgy éli, mint a sarjadó, viruló életet, ha belső világában mintegy velehal a természettel. És éppen, ha érzékenyebbek leszünk a természet életével szemben, és ezáltal elevenen élünk a csírázó, sarjadó, rügyező természettel, akkor elevenen együtt tudunk majd élni azzal is, ami az őszi időben játszódik le a természeti világban. De vigasztalan volna az ember számára, ha csak külsőlegesen, a természetet mintegy követve élne együtt a természettel, ha

csak természeti tudathoz jutna az ősz és a tél titkaival kapcsolatban, mint ahogy magától értetődő természeti tudathoz jut a tavasz és a nyár titkaival kapcsolatban. Amikor az őszi és a téli elmúlás közeledik, amikor a Mihály-i idő elkövetkezik, akkor az embernek ugyan érzékenyen együtt kell élnie a természetben lejátszódó hervadó, elhaló, pusztuló étellel, de nem úgy, mint a nyárközép idején, amikor a természeti tudatnak adja át magát. Most ellenkezőleg, nem a természeti tudatnak, hanem az én-tudatnak kell átadnia magát. Abban az időben, amikor a külső természet elhal, az én-tudat erejét kell szembeállítania a természeti tudattal.

És akkor megjelenik Mihály arkangyal alakja. Ha az ember az antropozófia révén ilyen természet-átéléshez, ilyen természeti tudathoz, egyúttal azonban ilyen ősz átélő én-tudathoz is jut, akkor megjelenik előtte a maga fenséges alakjában Mihály arkangyal a sárkánnyal, megjelenik előtte az, amit az ember érez az ősz közeledtével, hogy le tudja győzni az én-tudattal a természeti tudatot. És ez be is következik, ha az ember nemcsak a tavaszt és a nyarat éli át bensejében, hanem ha az elmúló, elhaló ősz és telet is át tudja élni. Az elhaló ősz és tél átélésében, mint valami hatalmas imagináció, mint valami az emberhez intézett és őt belső tette serkentő felhívás jelenik meg Mihály arkangyal alakja a sárkánnyal.

Dornach, 1923. október 5.

KÖSZÖNTJÜK AZ ELSŐ OSZTÁLYT!

Horgasinamat verdeső
tarisznyában palavessző,
palavessző s palatábla...
Így indultam valamikor,
legelőszőr iskolába.

Le az utcán büszkén, bátran
lépdeltem a tarisznyámmal.

– Hova viszed, ugyan biza,
azt a legényt, te tarisznya? –
Tréfálkoztak a felnőttek,
akik velem szemben jöttek.

Máskor pedig ilyenformán
mosolyogták a tarisznyám:
– Éhes lehet a tudásra
az, akinek ilyen hosszú,
ilyen nagy a tarisznyája.

Kányádi Sándor:

Kicsi legény, nagy tarisznya (részlet)

Fotó: Benda Iván

Ritka ronda hideg idő volt az első héten. Mindenki fázott és az eső miatt szomorkodott, de szerdán az aula megtelt szülőkkel, diákokkal, tanárokkal, óvónőkkel, mint minden évben, hogy az új elsősök első napját ünnepivé tegyük. Csönd és figyelem volt az aulában. Mitől vált ünneppé ez a nap? Honnan jön ez a mély és odaadó figyelem?

Huszonnyolc hatodik évét betöltött gyermek teszi számunkra ünneppé ezt a napot, azzal, hogy láthattuk csillogó tekintetüket, ahogyan tanáruk szemébe néztek, átbújtak egy virág kapun, megfogták Laci bácsi kezét, és leültek, az előttük térdelő 12. osztályos tanulóknál.

Melegség érkezett velük az iskolába.

*Köszöntjük őket, újdonsült osztálytanítóinkat!
Kívánunk nekik szép utat!*

Márta Dóra

VISSZATEKINTÉS A 2007-BEN ÉRETTSÉGIZŐ

13. OSZTÁLY GIMNÁZIUMI ÉVEIRE

Idén érettségizett hetedik alkalommal osztály iskolánkban. Hét év már elég hosszú idő ahhoz, hogy mérleget vonjunk. Igaz, hogy egy osztály felsőtagozatos éveit szeretnénk bővebben bemutatni, de ez talán képet tud nyújtani a Pesthidegkúti iskola felsőtagozatának munkájáról is. Igyekszük az utolsó év eredményei mellett arról is beszélni, hogy milyen út vezetett idáig. A nehézségek mellett mi, osztálykísérők megpróbáltuk összegyűjteni a sikereket is. Tesszük ezt azzal a szándékkal, hogy a problémafeltárás mellett arányosan kapjon helyet az is, amire büszkéek vagyunk, amire visszatekintve jó érzés fog el minket, amit olvasva érthetővé válik az osztálykísérői munka varázsa.

2002-ben vettük át az osztályt Gerle Edit osztálytanítótól, aki jelenleg a 6. osztályt vezeti. 27-en voltak akkor. Az osztály hangulatát jól jellemzi, hogy minden diák a mi iskolánk gimnáziumát választotta, senki sem ment el. Az évek során három tanulótól meg kellett válnunk. Az együttműködés kudarca egy esetben fegyelmi problémákra volt visszavezethető (10. osztály), két esetben pedig a hiányzások magas számára (12. osztály). Nagyon nehéz volt meghozni ezeket a döntéseket. Igyekeztünk mérlegelni a kialakult helyzetet, figyelembe véve az érintett diákot és az osztályt, kikértük a felsős illetve a nagykonferencia véleményét, folyamatosan kerestük a kapcsolatot a szülőkel. A végső döntés hosszú, fél éves – éves folyamat végén született meg és a háromból két esetben a szülők egyetértésével találkozott. Az osztályt minden esetben felkavarta a hír és a diákok szinte minden esetben megosztottak voltak a helyzet megítélésében. Ugyanakkor meglepő volt számunkra, hogy milyen gyorsan túlléptek az eseményen.

Ez feltehetőleg azzal is összefüggött, hogy az érintett diákok már korábban elszigetelődtek, valójában nemcsak az iskola szabályait rúgták fel folyamatosan, hanem saját osztálytársaik szemében is érthetlenné, idegenné váltak.

Az évek során voltak vendéghallgatóink is: 10-11-ben egy finn, 12-ben egy japán diáklány. Mindketten nagyon jól érezték magukat nálunk, kiválóan megtanultak magyarul és barátokra tettek szert. Körülbelül fél évig tartott amíg annyira biztosan mozogtak a nyelvben, hogy az órákat közel ugyanolyan módon tudták követni, mint a többiek. Minden osztályprogramban részt vettek, a kirándulásoktól kezdve az osztálydarabig. Hozzászórtak a magyaros mentalitáshoz, bár ez eleinte mindig sokkolta őket, mi pedig megismerhettük őket és rajtuk keresztül egy másik kultúrát. A finn diáklányról mindig eszünkbe jut amilyen magabiztosan vezette a lányok egy részét hollandiai utunkon, a japán diáklánynak finoman kidolgozott rajzai és az osztálydarabban nyújtott alakítása, felejthetetlen egy-két szava különösen emlékezetes.

Az iskolai tanulás a tantervi programot követte, azt az utat, amit minden waldorf középiskolás bejár. A humán és reál tárgyak mellett külön hangsúly van a művészeti órákon. A mi felsőtagozatos éveink alatt vált rendszeressé az informatika oktatása, és hozzánk kötődik egyes művészeti tárgyak évharmadokban való tanítása, ami lehetővé tette, hogy többféle dologba kóstolhassanak bele diákjaink. Amikor 11-esek lettek, akkor valósult meg a könyvkötés, így már a magyar epochán tanult Parzivalt mindenki saját maga kötötte be, különlegesebbnél különlegesebb borítókat alkotva. Szintén 11-esek voltak, amikor a drámaoktatás kibontakozott, rendszeressé váltak a drámaórák és az évközbéli drámabemutatók. Ennek hatása jótékonyan érződött a 12-es darab során, amit sokban segített az, hogy nálunk volt először a darab legintenzívebb utolsó időszakában és a bemutatók alatt dráma epocha. 10-11. osztályban hat diákunk is részt vett külföldi tanulmányúton amerikai illetve osztrák waldorf iskolákban. Szerencsések voltunk azt illetően is, hogy kevés tanárváltás volt, sőt több tanár már az alsótagozattól fogva tanította az osztályt. Új szokást vezettünk be azzal, hogy nem tartottunk osztályfőnöki órát, helyette minden reggel bementünk főoktatás előtt az osztályba és ott intéztük el az osztályfőnöki teendők jó részét. Nem tartottunk minden hónapban szülői estet, hanem év elején a szülőkkel való egyeztetés alapján, általában kéthavonta találkoztunk. Időnként, a feladat függvényében a szülői estek helyett előnyben részesítettük a szülőkkel való személyes beszélgetést. Ilyenkor heti rendszerességgel találkoztunk egy-egy szülővel. Az új érettségi rendszer a középiskolás éveink

alatt forrott ki, diákjaink voltak a második évfolyam, akik az új rendszerben (kétszintű érettségi) érettségiztek.

Az iskolai tanulás mellett a tanterv részeként több iskolán kívüli program szolgálta az osztály közösséggé válását:

- 9. osztályban kéthetente természetvédelmi gyakorlaton vettünk részt a Pilisben, ami az érintett napokon a főoktatás után volt és a Pilisszentiváni tanösvény gondozását jelentette. Emellett ősszel kéthetes mezőgazdasági munkán voltunk egy nyírségi tangazdaságban (Apagy). Többnapos közös kirándulást szerveztünk az angol forest row-i Waldorf-iskolával, ezen túl az év különböző időszakában négy nagyobb kirándulásunk volt (barlangászás, evezés, gyalogtúra, biciklitúra).
- 10. osztályban földmérési gyakorlaton vettünk részt (Nagykovácsi Tisza kastély), néprajzi gyűjtőmunkára pedig Erdélybe, a kalotaszegi Mérára utaztunk 10 napra. Természetesen ekkor sem maradt el a Mihály-napi evezés, dacára annak, hogy nagyon rossz idő volt, karácsonykor pedig a Vértesben, Mindszentpusztán találtunk menedéket, mint utóbb kiderült a munkásörtség hajdani búvóhelyén. Az aggregátorról nem tudtunk áramot termelni, így gyertyafényes vacsoránk volt.
- 10-11. osztályban a hollandiai groningeni Waldorf-iskolával látogattuk meg kölcsönösen egymást. Először a hollandok jöttek hozzánk 10. osztály végén és mi láttuk őket vendégül, majd mi mentünk hozzájuk 11. osztály elején. Sok diák számára felejthetetlen élményt nyújtott 11-ben a hollandiai út és nagy öröm számunkra, hogy a jó kapcsolat azóta is fennáll a groningeni iskolával, másik osztály is részt vett hasonló csereprogramban. Mihály-napkor 11-ben éjszakai túrát tettünk, az iskolából gyalog felmentünk a Nagykovácsi Nagyszénásra és ott néztük meg a napfelkeltét. Karácsonykor most is egy kulcsosházban ünnepeltünk. Az év végén minden diáknak egyénileg, szociális intézményekben, legalább háromhetes munkán kellett részt vennie Magyarországon, Németországban, Angliában vagy Hollandiában.
- 12. osztályban nagy közösségi feladatok vártak ránk. Afrikai keresztény dalokból állított össze egy műsort az osztály, amiről CD-felvétel készült és több helyen is koncerteztünk, jelentős sikert aratva. A bazáron pólókkal, a CD-vel sok pénzt gyűjtöttünk az év végi útra. Karácsonykor most sem maradhatott el a közös ünneplés. Ezt követte az osztálydarab, amelyben Spiró György: Az imposztor c. drámáját vittük színre. Ezek a programok az egész közösséget megmozgatták, mindenki részt vett bennük. A Waldorf-iskolai tanulmányokat lezáró megmérettetés keretében mindenki egyéni éves munkát készített szabadon választott témakörben. Nagyon változatos munkák születtek úgy a színvonalat, mint a témákat nézve (néhány cím, a teljesség igénye nélkül: Szélerergia, Fehérnemű történet, Motorkerékpár restaurálása, Novella írása, Néptánc-koreográfia, Műfordítás, Gitárkészítés, ... stb.). A 12. osztály végén / a 13. osztály elején építészettörténeti tanulmányutat szerveztünk Berlinbe. Az útiköltség egy részét az osztály gyűjtötte össze 12-ben különböző projektek keretében. Berlinben majdnem mindannyian biciklivel közlekedtünk és lenyűgöző modern építészeti remekeket láttunk. Aki már járt ott, az tudja, hogy a XX. század történelme megérthető a városban járva. Ilyen szempontból is érdekes volt utunk.
- A 13. osztályban az érettségire készültünk, de azért egy nagyon jó hangulatú karácsonyi kirándulás még belefért az évbe. Az egyéni tanulás volt a jellemző, a közösségi élet önszerveződővé vált. A szalagavatón, a szerénadon és az érettségi banketten már mindannyian kicsit megrendülve éreztük, hogy lassan elválnak útjaink. Volt, aki természetesnek vette ezt az elválást és voltak

sokan, akik ekkor mérlegelve az elmúlt éveket, nehezen tudták elképzelni, hogy fognak ennél szorosabban tartozni másik közösséghez.

A 13. év során három vizsgaidőszakban, az érettségi tárgyakból kellett mindenkinek számot adni tudásáról. A Waldorf-iskola egyik fő célkitűzése a különböző képességű gyermekek egy közösségben való nevelése. Tanulmányi szempontból az osztályt a sokféleség jellemezte. Voltak nagyon tehetséges diákok, akik több tárgyból is kiváló teljesítményt tudtak nyújtani, a 13-ban négyen lettek kitűnőek. Külön szeretnénk kiemelni, hogy egyik diákunk 2006-ban történelemből az OKTV döntőjébe jutott, ami alapján középszinten érettségi vizsga nélkül 100% az eredménye. A legjobbak teljesen különböző továbbtanulási irányokat választottak: képzőművészet, építészet, gyógypedagógia és közgazdaság. Az osztályban sokaknak megvolt az angol, a német vagy mindkettő nyelvvizsgálója.

Ügyesen dolgozott, de inkább egy-egy területen kiemelkedően (pl.: történelem, biológia, matematika, fizika, irodalom, angol, német, földrajz, rajz, zene) az osztály harmada.

Voltak, akik a 13-ban sokat fejlődtek, és a középmezőnyből kitűntek jó tanulási stratégiáiknak és szorgalmuknak köszönhetően. És voltak, akik különböző okokból, de hullámozóan teljesítettek. Tanulási nehézségekkel küzdve, a stresszhelyzettől tartva, néhányan féltek az érettségi vizsgától.

Az érettségi szabályosan, minden gond nélkül zajlott. Az érettségi elnök, mint eddig minden évben, most is elismerőleg szólt a diákokról, a tanár-diák kapcsolatról és külön felfigyelt az iskolai élet gazdagságára. Az idén külön kiemelte azt is, hogy nálunk elfogadó, de nem kritika nélküli légkört tapasztalt, ami a diákok reális értékelésében, egyben meleg és szeretetteljes viszonyulásban jelentkezett. Az érettségi átlaga 4,15 lett, ami hasonló az elmúlt évekhez és jónak számít, különös tekintettel arra, hogy különböző képességű diákok vizsgáznak. 2007-ben 16 diák, tett le 19 emelt szintű érettségét.

Diákjaink jelentős része oda tudott menni továbbtanulni, ahova igazán szeretett volna. Továbbtanulási irányaik szereteágazók, ami híven tükrözi egyéniségük és érdeklődési körük sokféleségét. Hogy választásaik mennyire lesznek időtállóak, arról majd megpróbálunk tájékozódni, jó lenne sorsukat továbbkövetni. Mindenesetre mostanában kezdik lelkesen el az egyetemre, főiskolát vagy másfajta képzéseket. Íme a széles paletta: A 23 főből ketten nem tanulnak tovább az idén, 7 diák fog szakképzésben részt venni (ápolónő, csecsemőgondozó, dekoratőr, festőművész, fotóművész, lakberendező), 3 diák került főiskolára (andragógia, management, gyógypedagógia), 1 diák fog külföldön tanulni és 11-en mentek egyetemre (Debrecen-gépészmérnök, Zsigmond király – andragógia, Pázmány – történelem, Pázmány – angol, BME – villamosmérnök, BME – építész, BME – építőmérnök, ELTE TTK –környezettan, Corvinus – kertészmérnök, Corvinus – tájépítész, Szeged – történelem).

Végül szeretnénk köszönetet mondani a sok segítségért a szülőknek, a kollégáknak, a diákoknak és az iskola egész közösségének. Reméljük, hogy visszatekintésünk segít néhány évről évre megfogalmazódó kérdés megválaszolásában, és bepillantást enged a felsőtagozat egészének munkájába.

Aki pedig kíváncsi rá, hogy kik is ennek a történetnek a szereplői az megnézheti a tablónkat a tornaterem ajtaja melletti falon, amit már iskolakezdés előtt hoztak lelkesen a hajdani 13-osok, most már 14-esek.

Kedves Olvasóink!

Úgy vélem, hogy a pedagógia, a nevelés miatt vagyunk itt együtt ebben az iskolában, közös létezésünk, munkálkodásunk értelme e fogalom köré rendezhető, hiszen általa máris eljutottunk a gyerekekhez, szeretetünk, figyelmünk, igyekezetünk közös céljához. Kicsik, nagyok, fiúk, lányok, szökek, barnák – közösen gondoljuk róluk, hogy ránk vannak bízva, és hogy ez a tisztünk szép és nehéz, megtisztelő és felemelő. Azt is közösen gondoljuk reményeim szerint, hogy gyerekeinket éppen a Waldorf-pedagógia révén szeretnénk neveltetni és nevelni, mert ez az a pedagógiai megközelítés és ez az emberkép az, amivel egyet tudunk érteni. És talán ahhoz sem férhet kétség, hogy szülők és tanítók egyaránt a legjobbat akarják a gyerekeknek adni, még ha ezt sokszor nehezen tudjuk is elhinni.

Szándékosan mozogtam eddig a meglehetősen általános és ezáltal bizony vitatható mondatokkal a fenti vitatható megállapításoknál. Mert azt gondolom, hogy iskolánk a közbeszédben eddig talán ilyesfajta mondatokig jutott csak el. Talán gyerekeink révén ráérezünk sok mindenre, ami az iskola lényege lenne, de viszonylag gyenge lábakon állunk a tudatosságunk terén. Sokszor támad az a benyomásom, hogy sokan élünk szinte meghasonlott életet: egyik a „saját”, otthoni életünk, a privátszféra intimitása, melyben ápoljuk és

Első pedagógiai témánk:

SZABADSÁGUNK ÉS HATÁRAINK

nevelünk. Egy szép, nemzetközi Waldorf-kiadvány címe is így hangzik: Szabadságra nevelés. Ez az a kérdéskör, amit kívülről is a leggyakrabban emlegetnek velünk kapcsolatban, legtöbbször pejoratív értelemben: „Ja, ez az az iskola, ahol mindent szabad, nincs fegyelmezés, a gyerekek a padokon ugrálnak... stb.”

Már maga ez a kifejezés: szabadságra nevelés is meglehetősen sok kérdést vet fel. Mit jelent ez a rag a szó végén? És mit jelent ebben az összefüggésben a szabadság szó?

Nyilván a kifejezés jövőképeinkkel van összefüggésben: gyerekeinket olyan felnőttekké szeretnénk segíteni, akik szabadon, azaz belső indíttatásuknak megfelelően, félelem nélkül tudnak majd életükről és mások életéről dönteni. Felnőttképeinkhöz ugyanakkor még számtalan más pozitív tulajdonság is tartozik, hogy csak néhányat említsek most: a felelősség, a nyitottság, az érzékenység, a kreativitás, az akarat. A szabadság azonban mintegy a fókuszában áll ennek az emberképnek, mert a szabad individualitás minden más tulajdonság kibontakozásának és virágzásának előfeltétele.

De hát talán azt is be kell látnunk, hogy mindannyian sérültek vagyunk kisebb-nagyobb mértékben. Hogy mi magunk sem vagyunk többnyire saját teljes individualitásunk birtokában. Sokszor félünk, tartunk a jövőtől, ragaszkodunk ítéleteinkhez ezekben remélve megtalálni biztonságunkat. Elfáradva lemondunk a másik ember befogadásának örömeiről, mert gyengék vagyunk újítani. Sokszor mi magunk sem cselekszünk szabadon. Így joggal vetődhet fel a kérdés: miként nevelhetjük – szülőként, tanárként – szabadságra a ránk bízott gyerekeket, ha mi magunk is híján vagyunk ennek az éltető élménynek, ha mi magunk is oly sokszor szenvedünk korlátaink megtapasztalásától?

Rudolf Steiner A szabadság filozófiája című művéből idézek most néhány részletet a Szabadság eszméje című fejezetből:

fejlesztjük individualitásunkat, gondolatainkat, sokszor rögeszméinket, a másik a „hivatalos”, azaz iskolai életünk, ahol többé-kevésbé eleget teszünk a „kívánalmaknak”, megvárjuk a szácokcsákát, takarítunk és befizetjük az iskolatámogatási összeget. Ez a kettő sok esetben nem nőtt egymásba szervesen. Ennek a jelenségnek a megnyilvánulása lehet, hogy olykor – problémák, nehéz helyzetek kialakulásakor – falak épülnek szülők és tanárok között, ahelyett, hogy bátorságunk lenne nyitottan magunkba fogadni a másik oldal érzéseit, gondolatait. Nem jó, mert az iskolát, közös ügyünket gyengíti, ha nem lépünk be elszántan a szakadatlan falbontás atmoszférájába, ha elcsüggedünk, ha ezt feladjuk vélt vagy valós igazunk tudatában.

A pedagógia-rovatban olyan témákat szeretnénk megvitatni, melyre talán mindannyiunknak szükségünk lehet éppen a tudatosabb szülői, tanári gondolkodásunk érdekében. Szeretnénk megtartani a rovat aktualitásaitól semleges jellegét, annál is inkább, mert akut problémákkal az iskola megfelelő fórumaihoz kellene fordulnunk (Osztálytanítók, – kísérők, Kiskonferencia, Belső Konferencia). Javaslatokat is várom arra vonatkozóan, hogy miről gondolkozzunk közösen a pedagógia terén. (Kérem, adjátok le Gyöngyinél egy levélben véleményeiteket, vagy: parzival@primposta.hu címen.)

Újdonság lenne a felsős diákok részvétele ebben a beszélgetésben, szeretnénk hát őket is felkérni, szóljanak hozzá a témához, ill. írják meg vagy mondják el téma-javaslatukat.

Hát akkor induljon útjára ez a rovat is!

„A kényszer által létrehozott rendből ... kiemelkednek azok az emberek, azok a szabad szellemek, akik a szokások, kényszerítő törvények, vallásgyakorlás stb. tömkelegében megtalálják önmagukat. Ezek szabadok, amennyiben csak önmagukat követik, nem szabadok, amennyiben alávetik magukat valaminek. Ki mondhatja közülünk magáról, hogy minden cselekvésében igazán szabad? De mindnyájunkban lakik egy mélyebb lény is, akiben a szabad ember megnyilatkozik.

Életünk a szabad és nem szabad cselekedetek láncolata. Az ember fogalmát azonban nem gondolhatjuk végig anélkül, hogy ne jutnánk el a szabad szellemhez, mint az emberi minőség leg-tisztább kifejeződéséhez. Igazán emberek csak annyiban vagyunk, amennyiben szabadok vagyunk.”

„A különbség köztem és embertársaim között nem az, hogy két teljesen különböző szellemi világban élünk, hanem hogy a közös eszmevilágból ő más intuíciókat fogad be, mint én. Ő a saját intuícióit akarja kiélni, én a magaméit... Morális félreértés vagy összeütközés morálisan szabad emberek között kizárt. Csak erkölcsileg nem szabad ember, aki valamilyen természeti ösztön vagy valamilyen általa kötelességből elfogadott parancsot követ, helyezkedik szembe embertársaival, mert az nem követi ugyanazt az ösztönt vagy ugyanazt a parancsot. A cselekvés iránti szeretetben élni és a másik akaratát megértve őt élni hagyni, ez a szabad ember alapelve.”

„Csak mert az emberi individuumokban ugyanaz a szellemiség él, tudják kiélni magukat egymás mellett. A szabad ember annak a bizalomnak a jegyében él, hogy a másik szabad ember is ugyanahhoz a szellemi világhoz tartozik mint ő... A szabad ember nem kívánja embertársától, hogy egyetértsen vele...”

„A természet az emberből csak természeti lényt formál; a társadalom törvények szerint cselekvő lényt; szabad lényt csak ő maga formálhat magából. A természet az embert fejlődésének bizonyos fokán szabadon engedi; a társadalom fejlődésének további pontjait vezeti; a végső alakítást csak ő maga végezheti el magán.”

Gondolkozzunk együtt! Mondjátok el gondolataitokat, tapasztalataitokat a témával kapcsolatban, hogy a következő számban alaposabban körbe tudjuk járni ezt a fontos területet!

Beöthy Hanna

Kedves Szülőtársak!

Idén december 1-én kerül sor az iskolai adventi bazárra. Mivel a tavalyi év újításai elnyerték tetszésünket, úgy gondoljuk, hogy alapvetően annak nyomdokaiba lépve szerveznénk az idei bazárt. Ennek értelmében az árusok az udvaron felállított sátrakban kapnak helyet, az épületen belül pedig, a programoké lenne a főszerep, valamint a szülői és gyerek munkákat is itt lehet majd árulni. Azok a szülőtársak, akik saját munkáikat szeretnék árulni, kérjük, hogy október 15-ig jelentkezzenek Csernyi Eszternél vagy Hegedűs Antalnál.

Célunk, hogy elsősorban az ünnepre való szellemi-lelki készülésnek adjon helyet az iskola ezen az adventet megelőző napon. Ez persze nem könnyű feladat, mivel reményeink szerint (és az előző évek tapasztalatai alapján) sokan leszünk együtt, viszonylag kis területen. Hogy mégis a befelé illetve az egymás felé fordulásnak is teret tudjunk nyújtani, szívesen vesszük ötleteiteket. Kérjük, hogy bátran jelentkeztek a következő területek felelőseinél:

Dekoráció	Martinez Judit	26-372-725
Kulturális programok	Treiber Gabi	26-372-223
Kávéház	Biczi Péter	26-355-612
Teaház	Lafferthon Judit	26-372-195
	Zelenka Eszter	274-6039
Mézeskalács	Nagy Ágnes	26-355-991
Koszorú	Molnár Ildikó	275-8459
Gyerekprogramok	Tóth Zita	316-7522
Gyertyamártás	Kiss Józsi	26-362-053
Meghívó	Kalocsay Karcsi	26-356-099
Osztályokkal való kapcsolattartás	Zelenka Eszter	274-6039
Fabotka	Biczi Péter	26-355-612
	Hegedűs Antal	markofoltosreemail.hu
Árusokkal való kapcsolattartás	Csernyi Eszter	30-474-9425
	Koordinátor	Beran Sára

Bár a harmadik osztályra hárul a bazár megszervezése, szeretnénk, ha ez nem egyetlen osztály emberfeletti erőfeszítése lenne, hanem minél többen készülnének velünk, együtt a közös ünnepre, és minél többen érezhetnék magunkénak ezt a nagy közös együttlétet. Hamarosan kiteszünk egy bazár falújságot az iroda közelében a folyosóra, kérjük, hogy ezt kíséritek majd figyelemmel!

A harmadik osztály nevében: *Zelenka Eszter*

ALAPOS HELYZETJELENTÉS

A tanévkezdéskor 218.000 Ft-os tartalék állt készenlétben a **Vis Major Alapban**. Már az első napokban kiderült, két családnál is nagy szükség van segítségre, boldogok lehetünk, hogy van mihez nyúlni.

Az egyik esetben korábban baleset miatt kiesett az édesapa a munkából, és – amint az ilyenkor ma már megszokott – azóta sem tudott visszakerülni arra a szintre, ahol a kényszerű leállás előtt tartott. Három gyereket nevelnek, a legnagyobb a közelmúltban kezdett dolgozni. Az édesanya alkalmi pénzkereseti lehetőségei megszűntek, így hosszabb ideje bizonytalan és kevés a bevételük. A jövedelem csökkenése miatt már a közüzemi szolgáltatás (vízellátás) felfüggesztését maga után vonó mértékű tartozásuk halmozódott föl, ennek rendezéséhez nyújtottunk most 98.000 Ft-os segítséget a közösen gyarapított tartalékból. E teher alól felszabadulva a takarékosan élt mindennapok költségeinek előteremtéséről helytel-közzel már tudnak gondoskodni.

A másik családban betegség miatt szükségessé vált kezeléshez segítettük hozzá a szülőt. Három hónapon át havi 20.000,- Ft-ból fedezni tudják az ezzel járó kiadásokat. A későbbiekben figyelemmel kíséritek, lesz-e szükségük további segítségre.

Jelenleg még mindig van tartalékban mintegy 60.000 Ft, ami nagyon biztató és megnyugtató. Jó, hogy felkészültek vagyunk esetleges szükségre. **Továbbra is Gyöngyinek adhatjátok oda az e célra szánt forintokat.**

A **Szociális Alap** a nyári szünet után jelenleg mintegy 50.000 Ft-os **mínuszban van**. Ezzel együtt mégis azt kell mondanom, ebben is példásan helyt állunk, mert az előző tanév végén képződött tartaléknak köszönhetően csak az augusztusi számlák kifizetésénél kezdtünk megtorpanni. A tanévkezdéskor kapott felajánlásokból ennek a lemaradásnak egy részét már behoztuk, és a tapasztalatok alapján nincs kétségem afelől, hogy a rendszeres kapcsolattartás helyreállítva ismét folyamatossá válik a támogatás. A család mindennapjaiban óriási lelki megkönnyebbulést is jelent az, hogy nem fenyegeti őket nap mint nap újabb és újabb bírósági eljárások, követelések réme. A kevesnél is kevesebb „bevétel” így teljes egészében alapvető élelmiszerekre, háztartási cikkekre, a súlyos beteg édesanya gyógyszereire és egyéb nélkülözhetetlen dolgokra (bérlet, telefon) fordíthatják.

Gyöngyi irodájának előterében megtalálható a **„Szociális Alap” feliratú doboz**, az átutalásra lehetőséget adó számlaszám pedig a következő:

Pilisvörösvár és Vidéke Takarékszövetkezet, Lakatos Anna
65700086 - 10130751

Hamvas Béla egyszer már idézett, de meg nem unható, el nem csépelhető sorait nyújtom át nektek ismét, ezzel köszönöm meg eddigi és ez utáni segítségeteket, mert ennél szebben nem tudnám megfogalmazni azt, amit a segítségnyújtással kapcsolatban magam is vallok:

TÁJÉKOZTATÓ A 2. OSZTÁLYRÓL

Szeptemberben nem a megszokott formában kezdtük a tanévet a 2. osztályban. Osztálytanító hiányában Kabai Katalin elvállalta az osztály felelős vezetőjének szerepét, az évkezdés óta ő irányítja az osztály életét.

A 2. osztályos korszakokat felváltva három tanító tartja. A számolást Stenszky Csanád tanítja, a formarajz-korszakokat Schnell Judit, az írás-olvasás-epochákat Bakonyi Katalin. Régi és új szaktanárok a hagyományos rendben tanítják a gyerekeket.

Tudjuk, hogy a Waldorf-pedagógia alapelveit tekintve nem ideális feltételekkel kezdtük a tanévet a 2. osztállyal, de úgy gondoljuk, hogy ebben a formában a lehetőségeinkhez mérten, a magunk elé tűzött pedagógiai minőséget tartva, felelős megoldást találtunk a júniusi döntésünk következtében létrejött helyzetben. Az osztálytanító keresését természetesen folytatjuk, így egy alkalmas személy kiválasztása új helyzetet teremthet az osztály életében.

Kulcsár Gábor

Fotó: Zubor Lajos

BESZÁMOLÓ A SZÜLŐI KOLLÉGIUM ÜLÉSÉRŐL (2007. szeptember 3.)

Hétfőn lezajlott a Szülői Kollégium idei első, illetve mandátumának utolsó ülése.

Napirend előtt két témánk volt: Lakatos Anna hozott két Vis Maior esetet, illetve beszámolt a szociális alap helyzetéről, Székely István pedig elmondta, hogy folyamatban van a második Tanár-Szülő nap szervezése. Erre a célra sikerült 100.000 Ft támogatást nyerni pályázati úton.

A következő témánk gyakorlatilag a tavalyi tanév utolsó ülésének egyenes folytatása volt: akkor abban maradtunk, hogy a szeptemberi szülői esteken tájékoztatnánk a szülői köröket a Szülői Kollégium tavalyi tevékenysége során szerzett tapasztalatokról. Továbbgondoltuk a tavaly felmerült kérdéseket a SzK céljával, feladataival és működésével kapcsolatban, és kikristályosítottuk azokat a gondolatokat, amelyeket megosztanánk az osztályok szülői köreivel.

Először is újra leszögeztük, hogy az SzMSz-ben is leírt képviseleti rendszer évek óta nem működik. Mindazonáltal valamilyen kapcsolatra szükségünk van az osztályokkal, hogy a tevékenységünk ne pusztán néhány szülő kezdeményezése legyen, hanem

„Az, hogy valami van, még nem jelent semmit; minden, ami van, csak az adásban, az elajándékozásban nyer jelentőséget. Ez minden „viszony” alapja, s ebben a viszonyban az, aki ad, mélyebbről van kötve, mint az, aki kap: mert nem a szükséglet köti, hanem a bőség. Az igazi kényszer sohasem a hiányok betöltése, hanem a fölösleg elajándékozása. Aki ad, jobban rá van szorulva az elfogadóra, mint az, aki elfogad, az adakozóra. Há lája is mélyebb, büszkesége is, diadala is. Ebben van az adás előkelősége, az adás csendes előkelősége, ami a földé.

Manu azt mondja: aki önmagának főz, tiltott dolgot követ el. Mert amikor bennünket elküldtek, az útra bocsátó Hatalom így szólt: Rád bízok minden embert külön, kivétel nélkül mindenkit, segíts, adj enni, adj ruhát, mindenkire vigyázz úgy, mint magadra, és ne hagyd a sötétségben elmerülni. Amit szerzel, elérsz, amit tudsz, amit átélsz, osszad meg. Az egész világ tied. Szabad vagy a kövektől az éterig. Ismerd meg, hódítsd meg, senki se tiltja, de jaj neked, ha magadnak tartod. Amiből másnak nem adsz, legyen az arany, iszappá válik; legyen szent fény, átokká válik; legyen gyönyör, halállá válik. Elbocsátlak téged is, mint mindenkit: felelős vagy minden emberért, aki veled él, s el kell számolnod minden fillérrel, amit magadra költesz, minden örömmel, amit magadba zártál, és minden boldog pillanattal, amit magadnak tartottál meg. Most eredd és élj, mert a világ a tied.”

valóban az iskolai szülői közösség nevében tudjunk felszólalni (legitimitási kérdések).

1. Iskolánk egy Waldorf iskola, mely a tanulók, tanárok és szülők közössége, és közös érdekünk, hogy valóban Waldorf iskolaként működjön. A SzK elsődleges célja, hogy ennek lehetőségét megteremtse, és a tanárokkal együtt munkálkodjon ezen.

2. Az előbbiekből következik, hogy szükség van egy szoros együttműködésre a tanárainkkal, aminek a tanár-szülő fórumok adnának keretet. (Mindannyian úgy éreztük, hogy a tavalyi tanár-szülő találkozók nagyon pozitívan hatottak mind a kapcsolatra, mind pedig az érdemi munkára.)

3. Az osztályok – optimális esetben – jól működő egységek, amelyekben belül az adott közösség hatékonyan tud dolgozni. Az iskolai közösség több, mint a 13 osztály együttese – éppúgy, ahogy az osztály is több, mint a tanulók együttese. A közösség révén egy új minőség születik, és mi, mint SzK, ezen a szinten szeretnénk dolgozni. Vagyis általános, az egész iskolát érintő problémákkal foglalkoznánk.

4. Elsődleges feladatunknak tekintjük az iskolai szintű információáramlás javítását. Ezt az teszi lehetővé, hogy folyamatosan kapcsolatban vagyunk mind a saját osztályunkkal, mind pedig a tanárok testületével. Erre a reményeink szerint rendszeressé váló tanár-szülő találkozók adnának lehetőséget, valamint megkérnénk az osztálytanítókat/osztálykísérőket, hogy a szülői esteken biztosítsanak számunkra egy időkeretet, amikor tájékoztathatjuk az osztály szülői körét arról, amin éppen dolgozunk, és meghallgathatjuk a szülők véleményét is.

5. A tagság feltételeiről: optimális esetben az osztály választ egy „képviselőt”, de bárkit, aki szeretne részt venni ebben a munkában és vállalja a folyamatos jelenlétet, tagnak tekintünk. Természetesen lehetőség van továbbra is egy-egy alkalommal vendégként részt venni az üléseken, de ha szavazásra kerül a sor, szeretnénk biztosítani, hogy csak az szavazhasson, aki valóban tudja, hogy miről van szó. Aki viszont rendszeresen ott van, de nem „képviselő”, teljes joggal szavazhasson.

Végül az előttünk álló nagyobb feladatokról:

- vállalási rendszer továbbgondolása, finomítása a tapasztalatok fényében
- részvétel az új SzMSz megalkotásában
- iskolaépítéssel kapcsolatos fejlemények figyelemmel kísérése, források keresése

Természetesen az október első hétfőjén megalakuló új SzK-nak magának kell meghatározni a működési szabályait, munkarendjét, konkrét feladatait, ezek a témák azonban kikerülhetetlenek lesznek.

Az ülést 9 órakor zártuk.

Az összefoglalót készítette: Csapó Krisztina

Alkalmazott Antropozófiai Kezdeményezések Európai Szövetsége,
az ELIANT aláírásgyűjtő akciójának támogatására

Tisztelt Szülők és Nevelők!

Az emberi méltóság és az individuális fejlődés tiszteletben tartása az európai kultúra alapértékei közé tartoznak. Az egyéni fejlődéshez való jog a választás szabadságát és a választás lehetőségét is jelenti. A szülőknek joga van ahhoz, hogy a saját nevelési meggyőződésüknek megfelelő képzési formát válasszanak a gyermekük számára, hogy mindenki olyan orvosi ellátást vehessen igénybe és olyan táplálékot fogyaszthasson, amely életmódjának a leginkább megfelel.

Rudolf Steiner szellemtudományos kutatásait, azok gyakorlati megvalósulásait és eredményeit elsősorban az oktatás, a gyógy-pedagógia, a gyógyítás, a mezőgazdaság és az építészet területén már több mint 80 éve világszerte elismeréssel és nagybecsüléssel fogadják.

Azonban az Európai Unió jogi szabályozásai egyre szűkebb mozgásteret biztosítanak ezeken a területeken: a Demeter International e. V. elvesztette a bébiételek forgalmazásának jogát az Európai Unió bébiételekre vonatkozó vitaminrendeletének következtében, ugyanis a Demeter-irányelvek nem engedik a termékeinek mesterséges vitaminokkal való dúsítását, ami az EU-ban időközben előírásá vált (EU-irányelvek 96/5/EG), de az antropozófiai gyógyászat gyógyszereinek (Weleda, Wala) forgalomba hozatali joga is veszélybe kerül, ha nem sikerül elfogadtatni az Európai Unión belül egy olyan speciális regisztrációs formát, amely összhangban van az antropozófiai készítmények előállítás módjával és hatásmechanizmusával. A kötelező korai beiskolázás gondolata is indirekt módon fenyegeti a szabad iskolaválasztást.

A Brüsszelben bejegyzett Alkalmazott Antropozófiai Kezdeményezések Európai Szövetsége, az ELIANT alapítói a különböző antropozófia területek jogi biztosítására aláírásgyűjtő akcióba kezdtek. Az Európai Parlamentben és Európai Unió intézményeiben vizsgálják a beadványok társadalmi támogatottságát is. Ahhoz, hogy Brüsszelben megfelelő politikai súllyal lehessen fellépni, egy millió aláírásnak kell összegyűlnie. Nemzetközi összefogással, a kampányban résztvevő országok lakosságának 3%-ának meglelő

menyiségű aláírás összegyűjtésével megszerezhető a szükséges 1 millió aláírás; ez Magyarországon 30.300 aláírást jelent.

AZ ELIANT Szövetség alapító okirata, kartája és az aláírásgyűjtő íve az interneten hamarosan magyar nyelven is megtalálható és letölthető. A weboldal címe: www.eliand.eu

AZ ELIANT alapítói, támogató tagjai és a magyarországi kampány koordinálói köszönik mindazoknak a segítségét, akik az antropozófia gyakorlati megvalósulását lényeges tartják, és az értékeik megőrzésének érdekében aláírásukkal támogatják a Szövetség munkáját, célkitűzéseit és kampányát.

Partnereket keresünk a kultúra, a tudomány, a gazdaság és a politika területén, keressük az együttműködést közösségekkel, intézményekkel, természetes és jogi személyekkel.

Kulcsár Gábor

a Magyar Waldorf Szövetség elnökségi tagja

Elérhetőség és további információ:

Magyar Waldorf Szövetség

postacím: 1243 Budapest Pf.: 644.

iroda: 1075 Budapest, Asbóth u. 17. félemelet 2.

telefon: 061/4610090, 0630/3287448, fax: 061/4616866

E-mail: mwsz@waldorf.hu

Az iskolánkban az irodában találtak aláírásgyűjtő íveket, és Gyöngytől vagy Bélától elvitelre kérhettek is. A családi, ismerősi vagy baráti körben összegyűjtött aláírásokat az irodában leadhatjátok. Mivel többféle módon támogathatjátok az aláírásokkal ezt a kezdeményezést, fontos, hogy csak egyszer tegyétek ezt meg! Aláíró lehet az a személy, aki választói joggal rendelkezik, azaz betöltötte a 18. életévét.

Az aláírásgyűjtés aktuális állása 2007. augusztus 31-én összesen: 201.042.

Az Európai Unió országaiban 170.641,

Magyarországon 2329 aláírás gyűlt össze.

KEDVES SZÜLŐK!

A PRO-BIO cég tavaly szeptemberben kezdett BIO gyermekétkeztetéssel foglalkozni, elsősorban Waldorf iskolák felkérésére.

Alapelveink:

Egészséges, vegyszer-, tartósítószer-, ízfokozó-, adalékmentes ételeket készítünk, a lehetőségek szerint megközelítve az otthon megszokott ízeket. A menüben megjelenítjük a napi gabonákat, amit a Steiner-féle gabonaprogramból ismerhetnek.

A hagyományos ételek mellett a menüből minden nap választható vegán változatuk is. Ezek az ételek semmiféle állati eredetű alapanyagot nem tartalmaznak. Tejérzékeny gyermekek olyan napokon, amikor tejtermék szerepel az alapanyagok között, bátran fogyaszthatják a vegánt.

Alapanyagok:

Bio alapanyagokból főzünk, megbízható, tanúsítvánnyal rendelkező termelőktől szerezzük be a zöldségeket, húsokat, nagykereskedésekből, importőröktől a többi főzéshez szükséges alapanyagot.

Amennyiben további információt szeretne rólunk, táplálkozási alapelveinkről, ajánlom figyelmükbe a www.pro-bio.hu oldalunkat! A cikkek mellett fórumozásra is lehetőség van, ahol szívesen venném a szülők gondolatait, véleményét.

A jövőbeli találkozás és együttműködés reményében üdvözlettel: Dóczi-Tóth Eszter (70/310 1438)

Nyáron az alábbiak történtek:

Július elejére a pályázaton kiválasztott építész (Nagy Tamás) az építési bizottsággal és a tanári konferencia megbízottjaival heti rendszerességgel konzultálva elkészítette a vázlattervet két változatban. A két változat közötti lényegi különbség az, hogy az új épületbe a legfelső vagy a legalsó osztályok kerülnek. Mindkét változatnak két üteme van. A vázlatterv bruttó 3,6 milliós árát határidőre kifizettük (2 millió forint származott a bazárpénzből, 1,6 millió forintot egy szponzor-szülő vállalt át). A terveket szeretnénk közszemlére tenni, ennek mikéntjén még gondolkodunk.

Július 12-én a Fővárosi Közgyűlés 38/2007. számon rendeletet hozott, amelyben kérésünk szerint módosította a Fővárosi Szabályozási Kerettervet. Ez négyévi munka eredménye. Lényege az, hogy az iskola által használt három telek mindegyike intézményi besorolásba került és azt is jelenti, hogy nincs akadálya a szabályozási terv elfogadásának. A baj, az, hogy ez még akkor is további fél év, ha minden a legnagyobb rendben halad.

Augusztus elején elindult a brossúra készítése. A brossúrával az a célunk, hogy tájékoztassuk reménybeli támogatóinkat arról, hogy kik vagyunk, mik az eredményeink és mi a tervünk, amihez a támogatásukat kérjük.

Ami nem történt meg sajnos: az iskolai honlap rendbetétele, pedig erre nagyon szükségünk lenne a tájékoztatáshoz.

A közeljövő feladatai:

- A szabályozási terv államigazgatási és társadalmi egyeztetése, és elfogadtatása, ezt az építési bizottság városépítész tagjai végzik.
- Pénz gyűjtése az építési (engedélyezési) tervre, ez bruttó 12.960 E Ft, az árajánlat szerint.
- A két tervváltozat közül az egyik kiválasztása és a terv megrendelése.

A beiratkozás napjaiban néhány órát töltöttem az iskolában és véletlenszerűen kiválasztott húsz család (a családok körülbelül 10%-a) képviselőjét kérdeztem meg arról, hogy mit gondolnak és tudnak az iskola építési terveiről, illetve, hogy tudják – akarják-e támogatni azt. A beszélgetések során azt tapasztaltam, hogy a szülők (a tavalyi szülői esteken elhangzottak alapján) jól tájékozottak, 90%-uk egyetért annak szükségességével és nagy részük anyagi erejükhöz mérten tudja és akarja támogatni azt. A támogatás mértékére vonatkozó kérdésemre az esetek többségében néhány tízezer forint, néhány esetben néhány százezer forint volt a válasz. Többen is jelezték azt, hogy a nagyobb mértékű támogatásra akkor hajlandóak, ha azt látják, hogy ebben nincsenek egyedül. Néhány beszélgetőtársam azt hangsúlyozta, hogy nagyon fontos a tájékoztatás és a személyes találkozás.

Az építési bizottság legutóbbi találkozásán a következő időszak lépéseiről beszélt, ezen belül az építési tervhez szükség támogatás összegyűjtéséről. Két úton is szeretnénk párhuzamosan haladni: egyrészt szeretnénk (névtelen) szándéknyilatkozatokat kérni a szülőktől egy egyszeri támogatás mértékéről, másrészt megszületett egy jótékonysági bál terve, amelyet reményeink szerint november 10-én tudunk megrendezni. A bál főszervezője Ferenczy Attila várja az ötleteket és a társszervezők jelentkezését ferenczy.a@t-online.hu e-mail címén.

Az építési bizottság, amelynek jelenlegi tagjai rajtam kívül : Csiha Katalin, Ferik Tünde, Ferenczy Attila és Kovács Csaba, szintén nyitott. Várjuk azok csatlakozását akik szeretnék részt venni a munkájában.

Holczerné Guttmann Angéla
a TSWPA kurátora, az építési bizottság tagja

A SZÜLŐI ESTEK IDŐPONTJAI

	Hétfő	kedd	szerda
Minden hónap első	Szülői Kollégium	4. osztály	2. osztály és 9. osztály
Minden hónap második	8. osztály	1. osztály	7. osztály
Minden hónap harmadik	11. osztály	3. osztály	10. osztály
Minden hónap negyedik	6. osztály	12. osztály	5. osztály

ÚJ TANÁRUNK RÖVID BEMUTAKOZÁSA

Pásztor Katalin vagyok, Solymáron élek. Három gyermekem van, közülük a legkisebb ide jár harmadik osztályba. A bothmer gimnasztika képzést 1999-ben végeztem el Magyarországon. Aktívan vettem részt a solymári waldorf iskola életében szülőként és tanárként is. Tanítottam angolt és testnevelést, utóbbi nyolcadikig minden osztályban.

Az ötödikesek waldorf olimpiájában szervezőként és edzőtanárként voltam jelen, a magyarországi Bothmer Képzést szervezését is hosszú ideig végeztem. Jelenleg a solymári Waldorf Tanárképzésen tanítok bothmer gimnasztikát és itt, a Pesthidegkúti Waldorf iskolában ösztől én tanítom a harmadik és az ötödik osztályt, a hatodik osztályban pedig közösen tartjuk a torna órákat Varga Szemes Lászlóval. Az év eleji felkérésre hirtelen elhatározással és nagy örömmel mondtam igent.

„Bombával és ökörnyáállal kezdődik, s a végén,
szeptember végén, természetesen egy verssel ér
véget, melyben minden rögzítve van, amit e
pillanatról mondani lehet.”

Márai Sándor – Szeptember

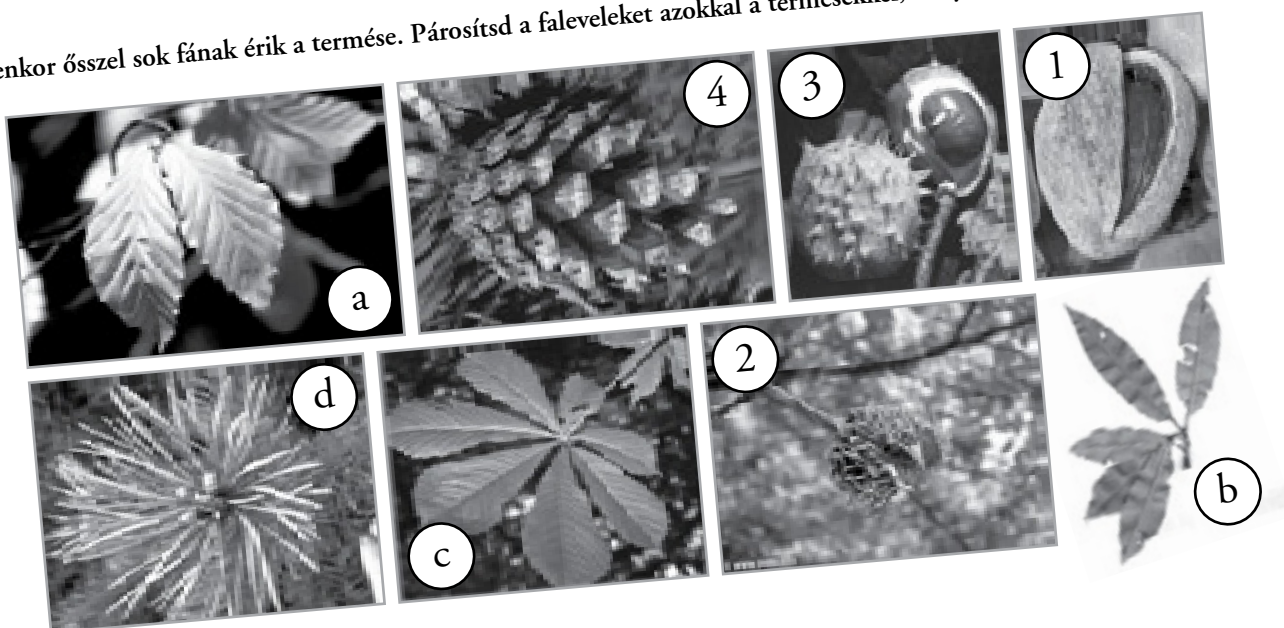
Melyik versre utal Márai Sándor idézett soraiban?

- Arany János: Ősszel
- Berzsenyi Dániel: A közelítő tél
- Petőfi Sándor: Szeptember végén

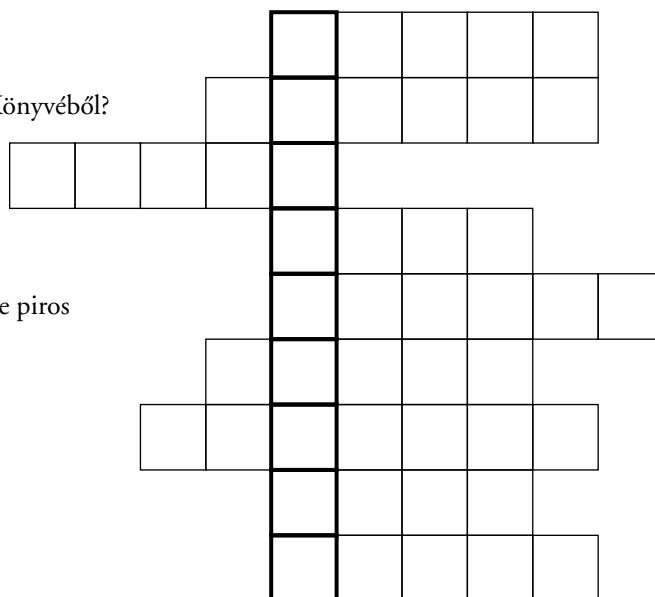
Nem postás, de levelet hord,
zúgva felveri a port.
Előtte a fű, fa virág
hajladozik, amerre jár.

Mi az?

Ilyenkor ősszel sok fának érik a termése. Párosítsd a faleveleket azokkal a termésekkel, melyek ugyanazon a fán fejlődtek!

1. sor: A síneken megy
2. sor: Milyen állat Sir Kán a Dzsungel Könyvéből?
3. sor: Ez a rózsza, tulipán, lilium
4. sor: Ezen léphetsz be a házba
5. sor: Gyümölcs, ami nagy zöld, a belseje piros
6. sor: Piros, pöttyös és pattog
7. sor: Így is hívják: „A magyar tenger”
8. sor: Vágószerszám
9. sor: Kicsi, vörös és szereti a mogyorót

A megfejtéseket a következő számban olvashatjátok!

KÉT NEVEZETES NAP

„Mondd, szereted az állatokat? Verebeket, rigót, galambot, pinytet, akik a Földön veled élnek, s bundájuk, tolluk melegében nekik is van szívük, csak éppen nem beszélnek”

OKTÓBER 4. – AZ ÁLLATOK VILÁGNAPJA

A népmesékbe szőtt bölcsességnek máig érvényes üzenetei vannak. Őseinktől kincsekkel teli tarisznyát kaptunk örökségbe, őrizzük meg, fényesítsük azokat és ezen a napon mindenképp, – de máskor is – olvassunk, hallgassunk népmesét!

SZEPTEMBER 30-át Benedek Elek születésének évfordulóját a **NÉPMESE NAPJA**-ként tiszteljük.

Idén is több szakkör indul iskolánkban délutánonként. Ezek pontos időpontja még nem dőlt el lapzártánkig, efelől a szakkört tartó tanárnál kell érdeklődni, illetve érdemes a faliújságot is böngészni, mert időközben némelyik önálló plakáttal ott is megjelenhet. A szakkörök a Kiskonferencia döntése értelmében minimum 5 érdeklődő esetén kezdenek működni.

Kézműves szakkör	Vezeti: Tóth Ildikó, Balázs Kati	Bővebben lásd a felsorolás után
festés szakkör	Vezeti: Klenovicsné Papp Judit	Korosztály: 5-8. osztály Időpont: szerda 14.15-15.45
Angol szakkör	Vezeti: Stenszky Csanád	Korosztály: 7. osztály Időpont: szerda 14.10-15.00
Kreatív műhely	Vezeti: Tóth Szilvia	Korosztály: 9-12. osztály
Matematika szakkörök	Vezeti: Vágó Edit	Korosztály: 9. osztály, 11.-12. osztály Időpont: hétfő délután
Magyar szakkör	Vezeti: Balassa Bálint	Korosztály: 9-13. osztály, Időpont: kedd 15.30- 17.00
Történelem szakkör	Vezeti: Balassa Ágnes	Korosztály: 12. osztály Időpont: kedd 14.10-15.30
Kamara zene	Vezeti: Balázs Mátyás	Korosztály: 7. osztálytól nyugdíjas korig Időpont: péntek 14.30-16.00
Festés szülőknek	Vezeti: Klenovicsné Papp Judit	Időpont: kedd 18.00-19.30
Könyvkötészet szülőknek	Vezeti: Hadabás Éva	Időpont: hétfő 17.30-19.00
Euritmia szülőknek	Szentmártony Ivonne	Időpont: szerda 17.00
Bothmer Gimnasztika	Szántó Ildikó	Időpont: kedd 8.30

KEDVES SZÜLŐK, KEDVES GYEREKEK!

Mint már megszokhattátok, így szeptemberben meghirdetjük a **kézműves szakkört**.

Ugyanúgy, **hétfői napon, délután 2-től fél 4-ig**, második osztályos és annál idősebb gyerekeknek. Várjuk azokat, akik eddig jártak hozzánk, és azokat, akik most szeretnének bekapcsolódni. Várjuk akár a nagyobbakat is, gyöngyfüzésre, textilfestésre, és sok minden más kreatív foglalkozásra.

Először néhány mondatban a történetünk:

Hét éve egy szülőtársunk, Joó Emese fejéből pattant ki az ötlet, hogy legyen egy délutáni kézműves szakkör, ahol készül valami olyan alkotás, ami *rögtön hazavihető*, másfél óra alatt elkészül, és nem a gyerekek délelőtti munkájához kötődik.

Azóta is fontosnak tartjuk, hogy *természetes anyagokat használjunk* (ettől csak néhányszor térünk el, pl. egy hulladékhasznosítási pályázat kedvéért, amivel nyertünk is múzeumi belépőt és könyveket). Fontos az is, hogy tevékenységünk az *ünnepekhez is kapcsolódjon*. Négy éve vettem át Emesétől a munkát, s mert az ötlet szerintem bevált, és azóta is jól működik, ezért folytatjuk.

Ketten foglalkozunk a gyerekekkel, mellettem **Balázs Kati**, aki szövéssel foglalkozik, és egyébként a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskola Gyakorló Iskolájában tanít, és én, **Tóth Ildikó** keramikus, jelenleg kézműves tanár a Tüskevár Iskolában.

Aki még nem járt nálunk, azoknak szeretnék egy kis ízelítőt adni a leendő programokból és a délutánok menetéről.

- Célunk:
- különféle anyagok, kézműves technikák megismerése, kísérletezés
  - évszakokhoz, ünnepekhez kapcsolódó munkák
  - sikerélmény, melyet a gyermeknek saját elkészült alkotása ad meg
  - jó hangulat, kellemes együttlét jellemzi a délutánokat.

Erre az évre is ezt tervezzük! Lesz szövés, fonás, nemezels, textilfestés, gyöngyfüzés, bőrozés, papírmunkák, és még sok más...

A tavaly készült alkotásokból láthatok egy kis ízelítőt az iskola folyosóján, a konyha melletti üveges vitrinben.

Mivel az iskola anyagi helyzete romlott, az anyagköltséget szülői befizetésekből kell megteremteni. Ehhez **havi 1000ft-ot kérünk** minden a gyermekét hozzánk beírató szülőtől.

Minél hamarabb szeretnénk elkezdni a munkát, ezért várjuk a jelentkezéseket, a lap alján található **jelentkezési lap visszaküldésével, vagy Tóth Ildikó 06(20)422-8043-as telefonján**. Körülbelül 15 gyerek jelentkezése szükséges az induláshoz. Október elején szeretnénk kezdeni, ezért kérünk mindenkit, hogy ha jönne, jelentkezzen minél hamarabb, jelentkezési lapokat a faliújságon találtok!

Üdvözlettel: *Tóth Ildikó és Balázs Katalin*

A 2007/2008. TANÉV ESEMÉNYEI ÉS SZÜNETI RENDJE

Ebéd befizetés október hóra	2007. szeptember 24-25. hétfő-kedd
Szent Mihály-nap	2007. szeptember 28. péntek
Tanárok és Szülők Napja	2007. október 13. szombat
Ebéd befizetés november hóra	2007. október 15-16. hétfő-kedd
Munkaszüneti nap (nincs tanítás)	2007. október 22. hétfő
Nemzeti Ünnepe	2007. október 23. kedd
Nincs ebéd!!!!	Szeptember 28. péntek
Őszi szünet	2007. október 29. - november 4.
Szalagavató Bál	2007. november 24. szombat
Ebéd befizetés december hóra	2007. november 26-27. hétfő-kedd
BAZÁR	2007. december 1. szombat
Ebéd befizetés január hóra	2007. december 17-18. hétfő-kedd
Karácsonyi játék	2006. december 19. szerda
Téli szünet	2007. december 20. – 2008. január 6.
Ebéd befizetés február hóra	2008. január 21-22. hétfő-kedd
Farsang	2008. február 8. péntek
Síszünet	2008. február 11.-17.
Ebéd befizetés március hóra	2008. február 25-26. hétfő-kedd
Tanári koncert	2008. március 7. péntek
Ebéd befizetés április hóra	2008. március 17-18. hétfő-kedd
Húsvéti szünet	2008. március 20.- 30. csütörtöktől
Ebéd befizetés május hóra	2008. április 21-22. hétfő-kedd
Tavaszi Hangverseny	2008. április 25. péntek
Majális sportnap	2008. május 1. csütörtök
Munkaszüneti nap	2008. május 2. péntek
Írásbeli érettségi szünet	2008. május 5. hétfő – magyar
	2008. május 6. kedd – matematika
	2008. május 7. szerda – történelem
Az osztálykirándulások időpontja	2008. május 5.-május 7.
Pünkösdi hétfő	2008. május 12.
Ebéd befizetés június hóra	2008. május 26-27. hétfő-kedd
12. osztályos diploma-előadások	2008. május 19-30.
Olimpia	2008. május 28-31. szerda-szombat.
Diplomaosztás, 12. o. bankett,	2008. június 13. péntek
utolsó tanítási nap	
Bizonyítványosztás,	2008. június 19. csütörtök
13.o. ballagás	
Tűzugrás	2008. június 20. péntek 18 óra

A Szeptemberi Újságot kiadja: Pesthidegkúti Waldorf Iskola ♦ 1028 Bp., Kossuth L. u. 15-17.
Honlap: www.hidegkut.waldorf.hu ♦ E-mail: ujsag@hidegkut.waldorf.hu ♦ Szerkesztőség: Balassa Ágnes, Beöthy Hanna, Lampert Tünde, Kerpel-Fronius Luca, Kulcsár Gábor, Száraz Györgyné (Gyöngyi) ♦ Nyomdai előkészítés: Székely István ♦ Megjelenik havonta. Lapzártá minden hónap 15-én. ♦ A hirdetések Száraz Györgynénél (Gyöngyi) vagy az ujsag@hidegkut.waldorf.hu e-mail címen adhatják le. A szerkesztőség fenntartja a jogot a beérkező írások kiválasztására, és azok esetleges rövidítésére. A kéziratokat nem tudjuk megőrizni. A megjelenő lapszámok a honlapon is olvashatók. A címlapon látható Mihály-ábrázolás ismeretlen középkori festő alkotása.

JELENTKEZÉS TROMBITA OKTATÁSRA

Elegendő jelentkezés esetén TROMBITA oktatás indulna az iskolában hétfői és csütörtöki napokon!
Érdeklődni Treiber Gabinál lehet a 26-372-223, illetve 30-552-5108-as telefonszámon.

HITTANOKTATÁS AZ ISKOLÁBAN

Kedves Szülők!

Ebben az iskolaévben, újra lehetőség nyílik gyermekük számára, hogy az iskolában részesüljön római katolikus hitoktatásban.

Előre láthatólag KEDDi napon lenne alsósoknak 13.30-tól, felsősöknek 14.15-től.

Amennyiben szeretnének élni ezzel a lehetőséggel, úgy Gyöngyitől (iskolaittkár) lehet kérni jelentkezési lapot és kitöltve neki kell visszaadni.

Gál Mária tv., hitoktató

BEVEZETÉS

A BOTHMER-GIMNASZTIKÁBA

Szeretettel várlak Benneteket a tornaterembe KEDDENKÉNT ½ 9-KOR.

A karácsonyig tartó, 10 alkalomból álló foglalkozásokon megtanulunk néhány Bothmer-gyakorlatot, csinálunk egyensúly- és tartásjavító, valamint nyújtó gyakorlatokat, sokat játszunk és remélem, nagyon sokat nevetünk.

Az első alkalom: OKTÓBER 2. KEDD

Szántó Ildikó

BASSZUSGITÁR ÉS NAGYBŐGŐ OKTATÁS

Szeretettel várom a jelentkezőket telefonon, vagy az iskolában személyesen.

Flór Noémi (06-20/317-0724)

FOLYTATÓDIK A KÖNYVKÖTÉS, KARTONOZÁS!

- saját festésű borító,
- elhasználtkönyvek felújítása,
- doboz, fotóalbum, mappa, képkeret, stb

Helyszín: Kisház

Időpont: minden hétfőn 17.30-19.00

Első alkalom: 2007. szeptember 17.

A foglalkozás alkalmanként 500.-Ft.

Ez tartalmazza az anyagköltséget is!

Mindenkit szeretettel várok!

Hadabás Éva (06-30/546-51-43)

EURITMIA SZÜLŐKNEK!

Kedves Szülők!

Az első félévben szeretettel várok mindenkit, akinek kedve és ideje van euritmiazni! A foglalkozások heti egy alkalommal, a délutáni órákban lesznek.

Szentmártony Yvonne